

GORENSKI GLAS

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJEV KRANJ

Poštnina plačana v gotovini

Leto IV. Št. 10

Kranj, 8. marca 1951

Cena din 3.—

Osmi marec - mednarodni dan žena

Na svoj praznik, 8. marec se kakor vse žene Jugoslavije, tako tudi žene iz Kranja pripravljajo z aktivizacijo vseh žena za izpolnjevanje nalog, ki so postavljene pred organizacijo AFZ.

Letos slavimo 8. marec še prav posebno v znamenju velikih zmag, ki so jih dosegli naši narodi pri graditvi socializma in v znamenju odločne borbe naših narodov za mir, v utrjevanju enotnosti naših narodov in obrambne sposobnosti naše domovine, kamor žene Jugoslavije ogromno deprinašajo z vsestranskim udejstvovanjem na gospodarskem, kulturnem in političnem polju. Žene Jugoslavije so danes na zelo odgovornih mestih v partijskem, državnem in gospodarskem aparatu. Tudi za volitve v Ljudsko skupščino LRS je kandidiranih precej žena iz vrst najdoslednejših bork za zgraditev socializma. Na področju mesta Kranja kandidirata tovarišici Angelca Boštjančič za poslanca in Rome Dragica za namestnika poslanca.

Družbeno gospodarska struktura v naši državi je omogočila našim ženam vsestranski politični in kulturni napredek. III. kongres AFZ je ugotovil velike uspehe dela AFZ in nakazal posebne naloge žena, ki je: skrb za ženo in mater, za njeno zdravje, za njen vsestranski dvig, kakor tudi skrb za otroka. Te naloge bodo žene reševale v posebnih aktivih, ki so jih že postavile na področju mesta Kranja na svojih zadnjih volilnih sestankih, kjer so izvolile najboljše žene v odbor AFZ. Te bodo imele kot sekcija frontne naloge aktivizirati žene za izpolnjevanje teh nalog. Žene na terenu Rupa so se pomenile o tem, kako bi izvršile svoje naloge. Aktiv žena bo organiziral šiviljsko prikojevalni tečaj, druga skupina žena bo skrbelo za otroke v mladinskem domu, kjer se bodo deklice učile

Zbori volivcev v Škofji Loki

Tempo našega razvoja, razširjanje in poglobljanje demokracije ter vedno več dokazov o pravilnosti linije našega državnega vodstva in naše Partije, je dobilo krepak odziv tudi med volivci v Škofji Loki. Ko so bili za 22. februar v vseh štirih kvartih napovedani zbori volivcev, na katerih se je sprejemal mestni proračun za leto 1951, je bilo povsod živahno razpravljanje. Udeležba v posameznih kvartih je bila nad vse zadovoljiva. Prednjačil je II. kvart.

Poglejmo nekoliko v vsebino sestankov. Po gospodarsko-političnem referatu in po poročilu o delu MLO-ja v letu 1950, ki mu je bil v nadaljevanju vključen tudi predlog proračuna za leto 1951, se je razvila živahna diskusija. Prav to aktivno sodelovanje potrjuje, da so volivci v Škofji Loki vedno bolj zavedni, da je mogoč resničen napredek samo ob podpori in najtesnejšem sodelovanju z oblastjo. In o čem so diskutirali? V ospredju so bile posamezne postavke proračuna. Da je vsota, določena za vzdrževanje in popravilo cest pravilna, so se vsi strinjali. Prav tako je bilo mnogo besed o ostalih sektorjih gospodarstva. Volivci so sklenili, da se mora v Škofji Loki ustanoviti višja gimnazija, zboljšati zdravstvena služba in postrežba uslužbencev v mestnih podjetjih gospodarskega značaja, da je treba posuti ceste, očistiti sadno drevje, skrbeti za čistočo mesta, postaviti javno kopalnico itd. Ob zaključku je bil sprejet proračun MLO Škofja Loka za leto 1951.

„Inteks“ v Kranju med najboljšimi

Končano je veliko republiško tekmovanje predilniških in tkalskih brigad Slovenije. Teža tekmovanja se je udeležilo tudi 6 brigad predilnice tovarne Inteks, ki so bile razdeljene na dve kategoriji. Po enomesečni hudi borbi je brigada I. kategorije tovarišice Oselj Francke dobila prvo mesto v Sloveniji, ker z vsemi 26 tekmujočimi brigadami ni izgubila niti ene točke. Tretje mesto pa je dosegla brigada tov. Podobnikov Minke iz Inteksa. To pomeni

krpanja, ročnega dela itd., tretja skupina pa bo skrbelo, da bo Mednarodni dečji fond v šolski mlečni kuhinji pravilno razdeljen. Nadalje bo aktiv žena pomagal mladim materam in bolnim ženam pri vzgoji otrok in v gospodinjstvu, skratka: žene so pretresle in že začele reševati razne probleme na svojem terenu. Nekaj žena pa še vedno stoji ob strani, ker ne vedo, kako važen činitelj je žena nove Jugoslavije pri ustvarjanju lepše bodočnosti nas in naših otrok. Prav tako so se tudi na ostalih terenih žene resno lotile dela; uspehi se posebno kažejo v pripravah za dostojno proslavo 8. marca. Vse žene tekmujejo med seboj! Vsak teren hoče biti prvi pri reševanju problemov in v pripravah za proslavo, pogostitev in obdaritev najbolj-

Živahne priprave na volitve v ljudsko skupščino LRS

V kranjskem okoliškem okraju so priprave na volitve v Ljudsko skupščino LRS zelo razgibane. Po vaseh so množični predvolilni sestanki, na katerih se ljudstvo seznanja z našim notranjim in zunanjim političnim položajem ter pomenom bližnjih volitev.

Prejšnji teden je bilo zborovanje v Zmincu, Gabrku, Selcah in Bukovici. Prebivalcem Zminca je govoril njihov kandidat, podpredsednik Ljudske skupščine LRS tov. Kržišnik Anton. Na tem zborovanju so se pomenili zelo obširno o zunanje in notranje političnem ter gospodarskem položaju. Diskusija je bila živahna, posebno kar se tiče oddaj, odkrila pa je tudi, da je v KLO Zminec veliko neobdelane zemlje, ki bi se ob večji zainteresiranosti prav lahko obdelala. Krivda je na KLO, ker to zemljo ne odda v najem ali kakorkoli poskrbi, da ne leži mrtva. Ljudje so nezadovoljni s tamkajšnjim poštarjem, ker po njegovi krivdi dospela pošta vedno tri dni zakasni. Če ta ne ve, da je v službi ljudstva, bo treba poiskati drugega, ki bo vestno opravljal svojo dolžnost. Postavili so pripravljali odbor, ki bo organiziral delo in priprave za elektrifikacijo vasi. Govorili so tudi o popravilu cest, ki so zaradi velikega prometa in obremenitve v zelo slabem stanju.

Tov. Fajfar Tone, predsednik sveta za lokalno gospodarstvo LRS, je imel 3. in 4. marca prevolilno zborovanje v Britofu, Mavčičah in Brnikih. Volivci so se povsod zanimali za politična in gospodarska vprašanja in z dobro udeležbo na sestankih pokazali, da je zanimanje za volitve v republiško skupščino LRS veliko in da se bodo teh volitev udeležili v polnem številu.

Zelo uspela predvolilna zborovanja so imeli tudi v Trziču. Pretekli teden je govoril pred zbranim delovnim kolektivom tovarne obutve „Triglav“ tov. Kristan Milan, šef oddelka za racionalizatorstvo pri planski komisiji vlade LRS, ki je v jedrnatem in izredno zanimivem govoru razložil notranji in zunanji politični položaj. Govoril je tudi o gospodarskih vprašanjih

KMETJE, DVIGAJTE KMEČKO PROIZVODNJO! IZVRŠUJTE OBVEZNOSTI DO SKUPNOSTI! GLASUJTE ZA ENOTNO IN MOČNO SOCIALISTIČNO JUGOSLAVIJO — ZA BLAGINJO DELAVCEV IN KMETOV, ZA MIR NA SVETU!

velik uspeh, saj ga v tako ostri konkurenci ni bilo lahko doseči. V nekaterih dnevih tekmovanja je bila presežena storilnost dela tudi za 29%. Vse to kaže, da so brigade pravilno razumele pomen in namen tekmovanja in da so jim izkušnje štiritletne borbe za plan pomagale k takemu uspehu. Tako niso kljub pomanjkanju materiala in navzlic vsem težkočam, s katerim so se morali boriti, izgubljali dragocenih minut. Predilnica je bila podobna

ših žena. Pionirji pa pripravljajo za svoje mamice presenečenje. Mamice so jim že tolikokrat napravile veselje, sedaj pa jih hočejo tudi oni obdariti s prireditvami in darili.

V pripravah za proslavo mednarodnega dneva žena sprejemajo tudi žene mesta Kranja nove obveze za izpolnjevanje nalog našega gospodarskega plana, za dvig njihove idejno politične in kulturno prosvetne ravni, posebno pa obveze za izpolnjevanje specifičnih nalog organizacije AFZ. Kajti naše žene se dobro zavedajo, da spremljajo njihovo delo in uspehe milijoni naprednih žena v svetu, ki vedo, da je borba žena za zgraditev socializma v Jugoslaviji dragocen prispevek k utrjevanju miru in demokracije v svetu.

petletke. 5. marca popoldne pa je v tržiški predilnici in tkalnici bilo veliko predvolilno zborovanje, zvečer pa v Bistrici pri Trziču, katerih se je udeležil kandidat volilne enote Trzič tovariš Stegnar Andrej. Govorilo se je o notranji in zunanji politiki ter o velikem pomenu bližnjih republiških volitev. Frontovci Bistrice so sklenili, da bodo med prvimi izvršili na dan volitev svojo državljansko dolžnost in so v tem tudi napovedali tekmovanje ostalim četrtm Trziča. Po opravljenih volitvah bodo odšli na prostovoljno delo na čiščenje gozda.

PREDVOLILNO ZBOROVANJE DELAVCEV „TISKANINE“

V zvezi s pripravami na volitve v Ljudsko skupščino LRS je bilo v četrtek 1. marca v „Tiskanini“ veliko predvolilno zborovanje, ki se ga je poleg polnoštevilnega delavstva udeležil tudi tov. Hafner Vinko, bivši delavec nekdanje „Jugobruna“. Sodelavci so ga v svoji sredi pristržno pozdravili.

Poleg zunanje-političnega položaja jim je med drugim razjasnil način novega trgovanja, sistema cen in neutemeljenih govorov o znižanju plač. Ob zaključku svojega govora je obljubil, da bo vedno rad prišel med delavce in jim razjasnil razna vprašanja, da ne bodo zapadli raznim sovražnim govorikom. Tov. Hafner je pozval delavstvo, naj se volitev v Ljudsko skupščino udeleži 100%, ker le s tem bo dokazalo, da se vztrajno bori za mir in mirno graditev boljše bodočnosti.

V SREDO 14. MARCA OB 20. URI BO V VELIKI DVORANI SINDIKALNEGA DOMA V KRANJU OSREDNJE PREDVOLILNO ZBOROVANJE, NA KATEREM BOSTA GOVORILA KANDIDATA ZA SKUPŠČINO LRS MINISTER TOV. BIZJAK STANE IN HAFNER VINKO

mrvljišču. Vsak je vedel točno za svoje delo in vsi, od mojstra do zbiralke cev, so vložili ves svoj trud v delo brigade. 17. januarja je bil pregled uspehov njihovega dela. Grafikon ni izkazoval niti ene izgubljene točke. Na obrazih vseh se je zrcalilo veliko veselje: zmagali smo!

V času tekmovanja so se v brigadi Oselj Francke posebno izkazale tov. Bratina Anastazija, Bogataj Štefka, Sajovic Marija I. in Zupan Ivanka, v brigadi Podobnikove pa tov. Ahčin Ana, Papež Marija in Novak Minka, same mladinke.

Bilten direktije za tkalnice prikazuje, da je Udarne brigada Inteksa vodila s 25 točkami pred brigadami Tiskanine II. ki so dosegle povprečno po 20 od razpoložljivih točk. Tudi v II. kategoriji je na prvem mestu Jurišna brigada Inteksa s 35 točkami, brigada Angele Stibelj pa je na 7. mestu s 24 in 1/2 točke. Brigada Rozmana v IV. kategoriji je morala po hudem boju prepušiti I. mesto Pohorski brigadi Predilnice in tkalnice v Mariboru in je dosegla 33 točk, t. j. 2. mesto.

K uspehu je pripomoglo tudi interno tekmovanje brigad, kjer je tudi zmagala Udarne brigada z 21,5 točkami pred Jurišno, ki ima 17,5 točk in Rozmanovo s 16

Pred volitvami v Ljudsko skupščino LRS

Iz volilnega proglasa OF Slovenije

Z množično udeležbo na volitvah, z gibanjem za kandidate Osvobodilne fronte bomo dokazali vsemu svetu, da so naše ljudstvo, naša Partija in Tito neločljiva celota, dokazali bomo, da ni sile, ki bi nas mogla odtrgati od našega vodstva.

Frontovci, to bo naša najdoslednejša proslava 10. obletnice Osvobodilne fronte, ki je slovenski narod prvič v zgodovini združila in ga enotnega povedla skozi zmogovito domovinsko vojno ter nas vodi po poti graditve nove socialistične domovine.

V TRETJI VOLILNI ENOTI KRANJA kandidira BOŠTJANČIČ ANGELA

Volivci terena Rupe in Struževa, ki sestavljajo tretjo volilno enoto v Kranju, so izbrali med najboljšimi človeka, ki jih bo zastopal v novi republiški skupini. Vse so pretresli in prišli na odločitev, ki je res srečna za njih. Po dosedanem

delu in prizadevanjih za blagor skupnosti je Boštjančič Angela mnogo storila, kar je tudi odločilo njeno kandidaturo. Pa se še podrobneje spoznajmo z našim novim ljudskim poslancem. Boštjančič Angela je bila rojena 22. avgusta 1918 na Brezjah. Je kot hči malega kmeta, po poklicu pa tovarniška delavka. V letu 1950 je postala personalni referent mestnega podjetja IBI, kjer je še danes. Je poročena in je mati dveh otrok ter članica KPJ od leta 1944. V stari Jugoslaviji se je morala preživljati s tem, da je služila pri raznih kmetih. Leta 1939 je stopila v tovarno nogavic v Lescah, nakar je morala leta 1941 zapustiti tovarno. Ko so počile prve partizanske puške, se je opredelila za OF in pričela v letu 1942 aktivno podpirati NOB v zbiranju živil in denarja, ter s prenosom pošte preko Save. V letu 1944 pa je prevzela posle sekretarke SPZZ na terenu Mišače, ter bila tudi izvoljena v terenski odbor OF. Poleg tega je bila tudi kurirka in je pregledovala teren preko Save. Zaradi nje-nega aktivnega in pridnega dela je bila v letu 1944 sprejeta najprej v kandidaturo, nato pa v članstvo KP. Po osvoboditvi se je dalj časa zdravila, ker se je v NOV ob neki akciji nalezla bolezn. Vendar je kljub temu sodelovala aktivno v vseh organizacijah, predvsem v AFZ. V letu 1947 je stopila v službo v tovarno „Industrijo bombažnih izdelkov“ v Kranju kot tovarniška delavka. V tem podjetju se je strokovno in politično zelo dobro pokazala ter imela pri delu tudi uspehe. Med delavci je priljubljena. Je članica Mestnega komiteja KPS od leta 1949.

ZENE! NA VOLITVE ZA BLAGINJO NAŠIH OTROK, ZA MIR NA SVETU!

Tudi po izkoriščanju statev je Udarne prva.

V seznamu najboljših tkalcev je prva dvainštiridesetletna tkalka Golorej Francka, ki je v tem tekmovanju dosegla plan za 134,7%. Tudi tov. Alič Ivanka je z 129,3 odstotka prekosila doslej najboljšo tkalko Slovenije tov. Brglez Pavlo, ki je dosegla 128,1% plana. Pridnost naših delavcev v pripravljalnici je izredna. Med previjalkami je pač najboljša tov. Jenkole Ana, ki dosegla 122,9% plana, snovalka tov. Bedina Francka pa je napravila 116,3%. Med škrobilci je najboljši tov. Sekne Ivan s 113,3% in med mazači strojev tov. Bizjak Lenart z 129,9%. Najhitrejša čistilka blaga pa je tovarišica Jancič Marija, ki dosegla 127,3% dnevne norme.

V januarju je bilo v tkalnici proglašeni 41 udarnikov in to zaslužno, saj je v tem tekmovanju vsak doprinesel silno mnogo k lepemu uspehu. Najboljši brigadirki sta tov. Sekne Dora in vedno nasmejana Florjančič Manca, ki vnaša s svojo vodstvom v obrat prijetno razpoloženje. Dobra volja in velika razredna zavest prinašata uspehe, ki postavljajo našo tovarno še vedno med prve v tekstilni industriji Jugoslavije.

V Poljanski dolini kandidira dr. Kržišnik Anton

PODPREDSEDNK LJUD. SKUP. LRS

Dr. Anton Kržišnik se je rodil 8. junija 1890 v Podobenu pri Poljanah nad Škofjo Loko kot sin srednjega kmeta. Ljudsko šolo je obiskoval v Poljanah, gimnazijo v Kranju, univerzo v Pragi.

Med prvo svetovno vojno je bil v ujetništvu, v katero je padel na Doberdolu, nakar je stopil kot jugoslovanski prostovoljec v srbsko vojsko, iz katere je bil demobiliziran avgusta 1919. leta. Decembra 1919. leta je stopil v državno službo. Služil je najprej v finančni upravi, potem pa je prešel na sodišče, najprej k rednemu, potem pa k upravnemu sodišču. Kot upravni sodnik je služboval najprej v Sarajevu, zadnjih 8 let pred izbruhom svetovne vojne pa v Celju, kjer je bilo upravno sodišče za vso Slovenijo.

Ceprav je bil kot državni uslužbenec materialno odvisen od režima, se ni udinjal nobeni režimski stranki in ni dopuščal, da bi institucija upravnega sodišča, katere namen je bil po ustavi varovati poedince pred samovoljo oblastnih organov, služila protiljudskim režimom kot plašč za kritje njihovih nasilstev in zlorab oblasti. Zato je bil večkrat predlagan za vpokojitev, zadnjič celo 3 tedne pred zlomom stare Jugoslavije. Povod so bile razsodbe upravnega sodišča, s katerimi je bilo razveljavljenih več odločb banske uprave o internaciji komunistov in več odločb, s katerimi so bili napredno usmerjenim ljudem naložene razne kazni.

Ko je Nemčija napadla Jugoslavijo, se je dr. Anton Kržišnik javil kot prostovoljec, iz vojske pa se je po razpadu države vrnil v Ljubljano, kjer se je takoj vključil v Osvobodilno fronto ter v njej opravljal razne funkcije. Ob kapitulaciji Italije je dr. Kržišnik odšel v partizane, kjer je postal predsednik višjega vojaškega sodišča pri Glavnem štabu NOV in POS. V oktobru 1943 je kot predsednik izrednega vojaškega sodišča vodil javno kazensko razpravo v Kočevju proti voditeljem bele garde, ki so bili po kapitulaciji Italije ujeti na Turjaku in v Grčaricah. V tem procesu je bila pred svetovno javnostjo razkrinkana izdajalska vloga slovenske reakcionarne buržoazije iz klerikalnega ter nacionalističnega tabora. Na kočevskem zboru odposlancev slovenskega ljudstva v oktobru 1943 je bil izvoljen za člana plenuma OF, člana SNOS-a, za delegata za zasedanje AVNOJ-a v Jajcu. Na drugem zasedanju AVNOJ-a v Jajcu je bil izvoljen za člana AVNOJ-a in za člana NKOS-a in sicer za poverjenika za socialno politiko. Meseca aprila 1945 pa je bil imenovan za zveznega ministra za socialno politiko; na tem mestu je ostal do februarja 1946, ko je bilo na osnovi ustave ukinjeno zvezno ministrstvo za socialno politiko in so bili njegovi posli prenešeni na novoustanovljeno zvezno ministrstvo za delo in na komitet za socialno skrbstvo vlade FLRJ.

Poverjeništvu za socialno politiko in pozneje zvezno ministrstvo za socialno politiko je pod vodstvom dr. Kržišnika in s sredstvi, ki mu jih je dala vlada, uspešno izvršilo težke in odgovorne naloge, ki jih je narekoval tedanji čas, ko je bilo treba nuditi nujno socialno pomoč tisočim in tisočim žrtvam vojne. Ministrstvo za socialno politiko je pod vodstvom dr. Kržišnika obnovilo tudi organizacijo socialnega zavarovanja delavcev, uslužbencev in nameščencev, ki so jo razbili okupatorji na toliko posebnih organizacij, kolikor je bilo okupatorskih področij. Izvršena je bila združitev vseh posebnih zavarovalnih fondov. Izenačeni so bile pravice in dolžnosti socialnega zavarovanja,

Škofja Loka tekmuje za 10. obletnico OF

Vsa društva in množične organizacije v Škofji Loki so na skupnem sestanku 20. februarja podale obračun dosedanjega dela v počastitev 10. obletnice ustanovitve OF in istočasno nakazale bodoče tekmovalne naloge. Iz živahnega sestanka, ki ga je vodil sekretar MK KPS tov. Bertonec in na katerem so bili kritično pregledani dosednji uspehi, posnemamo:

SKUD „Tone Šifrer“ je v okviru tekmovalnosti uprizorilo mladinsko igro „Pogumni krojaček“, v pripravi pa je „Planinska roža“. Z oderskim delom bodo počastili 10. obletnico tudi učenci šole v gospodarstvu. Pripravljajo Finžgarjevega „Divjega lovca“, TD „Ločan“, ki je prav aktivno, vendar je v tem javnost manj poučena, je deloma že izpolnilo zadane naloge, v pripravah pa je pestra telovadna akademija. Vršil se bo tudi nogometni turnir. Smučarski klub bo poleg ostalega skupno s planinskim društvom, ki postaja vedno bolj marljivo, prižgal na predvečer 27. aprila kresove na najvišjih vrhovih Škofjeloškega hribovja. Mestni odbor APZ je že uspešno organiziral Novoletno jelko. Skrbel bo za pravilno vzgojo otrok izven šole, za 8. marec bodo žene izvedle akademijo itd. RKS se skupno z invalidsko organizacijo trudi po svoje. Posebno razveseljive so naloge LMS-a, ki so deloma že izvršene. Vključitev vse mladine v sekcije LT, TD, SKUD-a, ustanovitev mladinskega pevskega zbora, okrasitev Škofje Loke na dan 27. aprila, pravočasna organizacija brigade za progo Dobje—Banja Luka, vse to so obveze, ki jih moramo samo pozdraviti. Istočasno želimo naši mladinski organizaciji, ki se je nekako prebudila, pri njenem bodočem delu čim več poleta in uspehov. Muzejsko društvo, Ljudska tehnika in alpinisti tudi nočejo zaostajati pri tekmovalnosti.

Pri spomladanski setvi

v kranjskem okoliškem okraju ne bo posebnih težav, če bodo zadrugi in privatni kmetje prav prišli za delo

Na Gorenjskem letošnja zima ne skopari s snegom, tako kot po drugih krajih, in ni še čutiti, da je bo kmalu konec. Vendar se zadrugi in privatni kmetje že pripravljajo na spomladansko setev. Te priprave so resda še skromne in še niso prišle dalj od sektorskih konferenc, na katerih govore in razpravljajo o setvi. Opozorili bi s tem na to, da nikakor ni pre zgodaj za setevne priprave, zlasti če hočemo zares pravočasno in dobro sejati. Za kranjski okraj velja, da morda še niso prav vidni pogoji, v katerih bodo sejali. Ni še mogoče na primer reči, koliko jesenskih posevkov bo poškodovanih zaradi neprimerne zime, da jih bo treba nadoknaditi s spomladanskimi posevki; v glavnem pa sedaj še ni večje škode.

Glede vprege, strojev in orodja v našem okraju ne bo večjih težav. Zadruga v Žabnici, Vogljah, Naklem in Predosljah, ki imajo največje orne površine, bodo orale in predpisane so bile minimalne pokojnine in rente, izdani so bili predpisi o novi ureditvi plač in mezd. Pod vodstvom tov. dr. Kržišnika so bili izdelani prvi osnutki zakonov o vajencih, o vojaških vojnih mironodopskih invalidih, o socialnem zavarovanju in o inšpekciji dela, ki so bili nekaj mesecev po njegovem odhodu uzakonjeni.

Po odhodu iz Beograda je bil tov. Kržišnik imenovan za ministra za socialno skrbstvo vlade LRS; na tem položaju je bil do zadnje rekonstrukcije vlade dne 15. novembra 1950. Na svojem zadnjem zasedanju ga je Ljudska skupščina LRS izvolila za svojega podpredsednika. Poleg tega vrši tudi funkcijo predsednika republiškega sveta za varstvo matere in otroka.

Kot minister za socialno skrbstvo LRS je posvečal tov. dr. Kržišnik posebno pozornost izvajanjem zakonskih predpisov o zaščiti invalidov in družin padlih borcev in žrtv fašističnega terorja, izvajanju zakona o socialnem zavarovanju, ustanavljanju in ureditvi domov za neposkrbljene otroke, za stare, onemogle, slepe in defektne. Pod njegovim vodstvom je bilo rešeno tudi vprašanje vzdrževanja starih in onemoglih oseb, ki si niso pridobile pravic iz socialnega zavarovanja. Rezultat vseh teh prizadevanj je ta, da je iz Slovenije izginil pojav beračenja, pojav, ki najbolj ponižuje človekovo dostojanstvo.

V narodnoosvobodilni borbi je tov. dr. Kržišnik dosegel čin polkovnika. Odlikovan je z redom narodne osvoboditve in z redom zaslug za narod.

Vsi imajo v svojih tekmovalnih nalogah tudi ideološko vzgojo, zdravstvene higienske probleme, redno plačevanje članarine, udarniško delo, nabiranje novih članov, 100% udeležbo na volitvah itd.

Iz vsega navednega se odraža, da je Škofja Loka kot prerोजना stopila v tekmovalnost za počastitev OF. Ob zaključku sestanka je bilo sklenjeno, da bo 27. aprila slovesna akademija, na predvečer pa baklada. Postavljen je bil iniciativni odbor 11 članov.

TUDI V „TISKANINI“ TEKMUJEJO

V počastitev 10. obletnice OF se je v „Tiskanini“ začelo s 1. marcem tekmovalnost za naziv najboljšie tkalske brigade v Sloveniji. V to tekmovalnost je zajetih 26 brigad iz vse Slovenije, od tega iz Tiskanine 6 brigad, ki se bodo pomerile z ostalimi za popolnejše doseganje plana v kvaliteti in količini. S čim višjim izkoriščanjem strojev in z izboljšanjem delovne discipline bo borba za prva mesta gotovo ostra. Delavstvo spremlja to tekmovalnost, ki ga dnevno beležijo na grafikonu, z velikim zanimanjem. Vseh 75% delavstva, ki dela po normah, vlaga v svoje delo ves trud, saj jim ni vseeno, katero mesto bodo v tem tekmovalstvu zasedli. Porok za uspehe so jim izvršitelji petletke, saj se je 8 tkalkam pridružilo v letu 1950. še devet novih. Med temi ima tov. Šter Ivana že 59% izpolnjene druge petletke, Polajnar Lucija in Varl Marija 52%, Rant Kristina 51%, Stenonovec Ivana 48%, Križaj Kristina 47%, Mravlje Pavla 44% in Vrtnik Ana 43%.

Kljub težavam, ki se pojavljajo v pomanjkanju surovin, zamudah vlakov in avtobusov, se delavstvo vztrajno bori in posveča vso pažnjo kvaliteti blaga in pravočasni izpolnitvi planov, kar nam je jamstvo, da se bo naš življenjski standart iz dne do dne izboljševal.

France Kuralt, predsednik RDZ „SORŠKO POLJE“ V ŽABNICI KANDIDAT ZA POSLANCA LJUDSKE SKUPŠČINE LRS 18. MARCA

Kuraltov France je imel polno glavno načrto, ko se je 1. 1948 vrnil iz dveletne zadrugiške šole. Kako tudi ne. V domači vasi, v Žabnici, je sklenil ustanoviti kmečko delovno zadrugo, kar mu je po trdi borbi in s prepričevalnim

delom končno po težkih žrtvah tudi uspelo. Nastala je RDZ „Sorško polje“ v Žabnici, v katero je pristopilo prvih 36 kmetov, za predsednika pa so izvolili njega. Imeli so okoli 620 ha zemlje, od tega 300 ha obdelovalne. Prvi uspehi so bili pravečni in je zadruga v začetnem letu veljala za eno izmed najboljših v našem okraju. Lani pa so zadrugiški precej popustili, kar se je pokazalo na njihovem nedavnem občnem zboru. Njihov trudodan je znašal le nekaj nad sto dinarjev, kar pomeni padec od predlani. Bila je res suša, a takšna ne kot drugod. V glavnem pa so prodali državi 24.000 kg žita, 2000 kg ajde, 400.000 kg krompirja, 120.000 kg zelja itd.

Zadruga ima 323 glav goveje živine, 70 konj in 160 prašičev. Lani so zgradili 2 silosa, skladišče za krompir in žito ter shrambo za stroje. France ima vedno dosti opravka zdaj s tem, zdaj z onim. Borba, da se ta delovna zadruga uvrsti zopet med prve zadruga, je ostra in težka. Za letos imajo v načrtu, da zgrade lastno avtogaražo in mehanične delavnice, razen tega pa še opekarno, ki bo izdelovala opeko tudi za potrebe sosednjih krajev. Tudi z gradnjo zadrugiškega hleva in svinjakov bodo začeli, čim dobe material.

Zadrugiški „Sorškega polja“ se že pripravljajo na spomladansko setev. France, ki je dober kmetijski strokovnjak, ima vedno pripravljene koristne predloge in nasvete. Zadrugiški ne gledajo v njem samo dobrega predsednika zadruga, temveč tudi političnega delavca, ki jim je vedno pripravljen pojasniti notranje in zunanje politične dogodke.

Franceta Kuralta pa ne cenimo samo v Žabnici, ampak tudi v sosednjih vaseh: na Trati, v Ratečah in v Sori, kjer so volivci potrdili njegovo kandidaturo. Na dan volitev se jim ne bo težko odločiti, kdo jih bo zastopal v Ljudski skupščini LRS.

Ze na prvem sestanku si je mladina naredila načrt dela za vse leto, sekretariat pa pooblastila za izvedbo nalog v letu 1951.

Prva važnejša naloga — organizirati gospodinjstvo tečaj, je že v teku. Pripravljali odbor si je poiskal dobro učiteljico in si sestavil program. Tečaj sam je razdeljen na dve skupini in ga poseča 24 mladink. Trajal bo 2—3 mesece. Za tečaj so se začele zanimati ne samo mladinke, temveč tudi poročene žene, kar je dokaz, da je mladinska organizacija dobro vedela, v čem obstoja pomankanje znanja pri mladini v Škofji Loki. Mladinska organizacija se bo potrudila, da bo svojim članom nudila še druge možnosti razvoja in tako polagoma uresničevala namen mladinske organizacije. J-o

OBCNI ZBOR TERENSKEGA ODBORA RDEČEGA KRIŽA V STRAŽIŠČU

Dne 21. februarja je imel TORK Stražišče svoj letni občni zbor, za katerega so se vsi člani odbora dobro pripravili. Na tihem so namreč upali, da bo občni zbor številno obiskan in da bo učilnica v osnovni šoli premajhna. Pa so nazadnje uvide, da je bil ta strah odveč.

Kljub majhni udeležbi pa je občni zbor lepo uspel, saj so vsi navzoči pokazali veliko zanimanje za delo in uspehe odbora. V poročilu je bilo zajeto vse delo odbora, najbolj pa so bili pohvaljeni mladi pomladkarji šol, odbora RK, ki se ne ustrašijo prav nobenega dela. Morda je bila ravno ta pohvala povod, da so v odbor pristopili z veseljem novi člani in dali nekaj prav pametnih in upoštevanj vrednih nasvetov. Saj je delo v organizaciji RK lepo delo, čeprav večkrat težavno, ker ne najde opore v ostalih organizacijah, ter ni priznано za enakovredno delo.

Toda človek, ki dela z nesebičnimi nameni, pozabi na vse drugo. Le tako bo tudi novi odbor kos velikim nalogam, ki si jih je zastavil. Le korajžno naprej, saj vam bomo pomagali! F. A.

SKOJELOŠKA MLADINA JE ORGANIZIRALA GOSPODINJSKI TEČAJ

Pred nedavnim smo še malo slišali o delu škofjeloške mladine. Zdaj pa je bolje.

Pred odhodom na gradnjo tretje mladinske proge Doboj — Banja Luka

V dneh, ko se vsa srednješolska mladina pripravljajo na akcijo Doboj-Banja Luka, tudi mladinska organizacija na gimnaziji v Kranju ni med zadnjimi. V zadnjih dneh se je sestel mladinski komite. Namen seje je bil, da se na njej pogovore, kako bodo pristopili k mobilizaciji mladine za progo. Kako pa je bilo, z mobilizacijo mladine za mladinske akcije v preteklih letih? Mnogo je bilo napak, zato so se pomenili najprej o tem, da bi bilo delo v tem letu uspešnejše. Prva slabost v preteklih letih je bila, da so o akcijah začeli govoriti zelo pozno, zato pa je bilo politično delo slabo. Mladini niso dovolj tolmačili pomena akcij, niti dovolj prikazali karakterja in lika mladincev. Včasih se je zato zdelo, da se mladina nasilno mobilizira, da se izvaja diktatura in podobno. Tako mnenje so do prekratkega zastopali še nekateri mladinci na gimnaziji. Tudi sekretariati aktivov so bili v preteklih letih vse premalo postavljeni pred konkretne naloge. Agitacijo za brigado so vršili le nekateri dobri člani komiteja. Takih in podobnih slabosti je bilo vse polno.

Prav gotovo se letos te slabosti ne bodo več ponovile. Letos bo kranjska gimnazija dala skoraj brigado, zato je še tembolj važno, da k tej nalogi pristopijo z večjo pripravljenostjo.

Ze sedaj bodo po vseh razredih predavanja o tretji mladinski progi: Doboj — Banja Luka. Stari brigadirji, ki so se lansko leto prav prijetno počutili v brigadi, pa bodo pripovedovali o vtisih in doživetjih v lanskem letu. Da se bo mladina čim bolj seznanila z vsemi podrobnostmi, z obsegom akcije, z zemljiščem, načinom dela, gospodarskimi pridobitvami z novo progo itd., bodo prenašali novice po zvočnikih, sten-časi pa bodo postali pestrejši, saj bo na njih vse polno novic. Objavljeni bodo članki o najboljših mladincih, ki so se prijavili na progo in razvilo se bo tekmovanje med razredi.

Na kranjski gimnaziji je še vedno nekoliko mladincev, ki še nikoli niso bili na akciji. Do teh mladincev in mladink pa se odnos ne bo spremenil. Obratno: danes, ko bo organizacija izboljšala karakter mla-

dinske organizacije in lik mladincev, bodo mladinci upravičeno vpraševali te posameznike: ali nisi tudi Ti dolžan, da se enkrat javiš na mladinsko akcijo, saj do danes še nisi pokazal z dejanji, da si član mladinske organizacije? In če bo organizacija kot celota sprejela sklep, da bo pomagala pri graditvi proge in bodo ti posamezniki ponovno brez upravičenih razlogov ta sklep kršili, ali ni potem dolžnost organizacije, da take mladince izloči iz svojih vrst? To ne bo nobena diktatura ali prisiljevanje, ampak popolnoma razumljiv ukrep. Takih mladincev, ki so mlačni do naše stvarnosti, ki ne ljubijo svoje domovine, ki niso pripravljani vsaj enkrat dokazati s svojimi rokami, da so predani mladinci, takih mladincev pa tudi v organizaciji ne bodo trpeli v svojih vrstah. Uživati samo pravice, dolžnosti pa ne sprejemati, to nikakor ni v skladu s statutom ljudske mladine.

Vendar mladinska organizacija na gimnaziji pričakuje, da bodo ti primeri le redki, ali pa, da jih sploh ne bo. Z dobrimi političnimi pripravami in doslednim tolmačenjem bodo razumeli tudi ti mladinci, da je njihova dolžnost odzvati se tej veliki akciji.

Jasno pa je, da vsi ne bodo odšli na progo. Na progo bodo šli predvsem višješolci, močni fantje, seveda pa tudi dekleta, ki so fizično dovolj močna.

O takih in sličnih problemih je razpravljala gimnazijski komite na svoji seji. Govorili so že o štabu, o opremi, o tem, da bodo povabili na progo tudi profesorje, in o podobnem.

In komite, kako se bo ta odzval tej veliki nalogi? Najprej moraš biti sam s seboj na čistem, če hočeš uspešno delati. Tega mnenja je bil tudi gimnazijski komite. Zato so se, preden so zaključili sejo, tudi posamezno prijavili, da bodo odšli na progo Doboj—Banja Luka. Prijavilo se je 13 članov komiteja. Le nekateri se niso prijavili, vendar iz upravičenih razlogov.

To je prav gotovo lep uspeh, ki nam tudi pove, da bo letošnja mobilizacija na gimnaziji uspešna.

ZADRUŽNI SVETOVALEC

Kaj bo z našim sadnim drevjem?

Kljub neštetim navodilom in opozorilom na sestankih in v časopisju, vkljub škodi, ki jo imajo v sadovnjakih, naši kmetovalci še vedno niso storili vsega, da bi obvarovali propadanje sadnega drevja. Če bo šlo tako naprej, nam bodo sadni škodljivci, zlasti kapar, docela uničili naše sadovnjake. Se za doma kmalu ne bomo imeli sadja, kaj šele za izvoz. In vendar je bilo poleg vinogradništva lepo razvito sadjarstvo slovenskim kmetom v ponos; naše sadje je slovelo po svetu, prinašalo nam je pa tudi lepe dobičke.

Naši sadjarji prav dobro vedo, da sta čiščenje in škropljenje prvi pogoj za obstoj sadnega drevja. S čiščenjem, to je odstranjevanjem suhega in okuženega drevja, posameznih suhih vej ali pregostih vej, s strganjem debel, odstranimo legla mrčesa in omogočimo drevesu, da se pravilno razvija. Tudi pomlajevanje starega, a še močnega in zdravega drevja je velike važnosti, ker podaljša obstoj in poveča rodovitnost drevesa. Naši sadjarji mnogokrat pozabijo, da je treba suhe veje in ostrgano lubje takoj odstraniti iz sadovnjaka in ga zažgati, ker so v njih legla škodljivcev. Odpadki, suhi in črviivi plodovi, ne smejo ležati po tleh, ker se iz njih selijo zajedalci nazaj na drevje. Kdor pregleduje sadovnjake po našem okraju, bo mnogokje opazil, da je bilo čiščenje zelo površno, često nepravilno, ponekod se pa niti spomnili niso, da bi očistili drevje. Če imajo posamezni kmetje in nekatere zadruge že do čiščenja tako slab odnos, ni čudno, da so mnogi kmetovalci kar nasprotni drugemu, najpotrebnejšemu ukrepu za zaščito drevja, škropljenju. Taki so n. pr. v KDZ Stražišče, kjer še zdaj niso očistili drevja, kaj šele, da bi začeli s škropljenjem. Kaj več bi moral storiti tudi KLO in sadjarski odsek KZ Trata kolodvor. Ta odbor ima dve škropilnici, ki sta vso zimo ležali nekje brez koristi, čeprav bi morali odgovorni ljudje tamkaj vedeti, kako veliko je pomnkanje škropilnic in da marsikje zaradi tega ne morejo škropiti. Na tamkajšnjem KLO ti povedo, da so kmete obvestili o tem na množičnem sestanku, odbornikom, da so poslali okrožnico, in pika. To pa je seveda zelo malo. Veliko več tudi v Škofji Loki niso naredili. V Stari Loki kaj radi povedo, če jim kdo svetuje škropljenje, da se jim je drevje prav zaradi škropljenja posušilo. Pravijo tudi, da škropivo Durla ni za nič, da drevju le škoduje in da se drevje za njo suši. Ker so se pojavili taki glasovi tudi drugod, ker od mnogih strani javljajo, da škropljenje ni bilo uspešno, pogledimo, kaj je na tem resnice in kje so vzroki.

Da je škropljenje edino učinkovito sredstvo proti kaparju in drugim škodljivcem, so dokazali uspehi pri mnogih naprednih sadjarjih, zlasti pa v Znanstvenem inštitutu za sadjarstvo v Mariboru. Tam je imelo škropljenje popoln uspeh. Ni pa vsako škropljenje uspešno. Mnogi naši sadjarji ne vedo, kako je treba to napraviti. Škropljenje z napačno pripravljenim, pokvarjenim škropivom, škropljenje neočiščenega drevja, škropljenje ob nepravem času in površno in nezadostno škropljenje res ni učinkovito, pogosto pa še celo škoduje.

Kaj mora storiti sadjar, da bo škropljenje uspešno?

Svetla zimska noč, Luna meče svoj sijaj na snežene vrhove gorenjskih planin, na gozdove in vasice, ki čepe v zavetju gozdov.

Na vzpetini počiva vasica. Bledo se svetlika svetloba skozi okna.

Na vseh potih, ki vodijo k tej vasic, vidiš temne postave. Potope se v senco smrek in hite naprej.

Sestanek ilegalcev. Sekretar razlaga: „Dobiti moramo zvezo z okrajnim odborom. Pot vodi skozi sovražne zasede. Kdo bo nesel sporočilo?“

Vstane žena: „Jaz, Nikogar nimam. Vsi drugi imate družine. Mene ne bo škoda, če padem. Nihče ne bo jokal za mano, nihče me ne bo klical. Samo življenje imam. Komu naj ga dam, če ne domovini!“

Najprej mora drevje na to pripraviti, to je, treba ga je očistiti, o čemer smo govorili že zgoraj. Pri tem moramo drevesne krone razredčiti, da pride škopivo do vseh vej, previseke vrhove je treba odžagati, „pomladiti“ nad tistimi mladinci, ki rastejo še v primerni višini. Tako omogočimo, da bo prišlo škropivo prav do vrha drevesa.

Tako pripravljeno drevje poškopimo s svežim, pravilno pripravljenim in dovolj močnim škropivom. Za zimsko škropljenje pridejo v poštev drevesni karbolineji, oljne emulzije (durle) in dinitrokresolni preparati. Vedeti moramo, da ni vsako škropivo primerno za vsak čas, ker nekatera v dobi cvetenja in zorenja opalijo listje in plodove ali uničijo skoraj celo drevo. Poleti uporabljamo druga škropiva kot pozimi. Zoper kaparja se obnese zimsko škropljenje s 6—8% durlo, kuprozanom, kalifornijsko brozgo.

Zelo važna je priprava škropiva. Drevesni karbolineji in oljne emulzije morajo dati, če jih zmešamo z vodo, mleku podobno tekočino brez oljnih peg na površju, ki mora ostati taka najmanj dva dni. Če se pojavijo navrh oljni madeži, škropivo ni več uporabno. S takim škropivom ne smemo škropiti, ker drevju škoduje.

Pri kalifornijski brozgi moramo paziti, da ni preslaba ali premočna, v prvem primeru ne učinkuje, v drugem škodi. Ima naj 20—22% Be stopinj (po Bauméju). Pri škropljenju je zelo važno to, da škropimo o pravem času. Paziti moramo na to, kako posamezno škropivo vpliva na liste in plodove, v katerem razvojnem štadiju je treba uničevati posamezne škodljivce. Ugotovljeno je tudi, da škropijo premalo. Za temeljito škropljenje je treba 15—20 l razredčene tekočine. Drevo moramo pri zimskem škropljenju oblititi s škropivom od vrha do tal. Poškropiti moramo od vseh strani vsako vejo in mladico. Škropljenje mora biti splošno. Če imamo poleg okuženih sadovnjakov v sosesčini še neokužene, poškopimo najprej te.

Škropljenje in nega sadnega drevja danes ni več stvar posameznika, ampak vsega našega sadjarstva. Zatiranje kaparja, ki resno grozi, da bo uničil naše sadjarstvo in nam že danes povzroča silno gospodarsko škodo, je ena najvažnejših nalog naših kmetovalcev. Gre za obstoj ene izmed panog našega gospodarstva, ki je v Sloveniji, zlasti tam, kjer ni vinogradov, med najvažnejšimi. Zato je dolžan vsak kmet, vsaka zadruga, skratka vsakdo, kdor ima sadno drevje, uporabiti vse ukrepe proti temu uničevalcu.

Ker je zdaj zadnji čas za uspešno zimsko škropljenje, se morajo zavzeti zlasti KLO-ji. Ti morajo takoj postaviti komisijo za škropljenje sadnega drevja in naložiti članom določene naloge, za izvedbo katerih so odgovorni. Kjer je še ni, je treba postaviti škropilno ekipo in pričeti z delom.

L. F.

POPRAVEK

V zadnji številki se nam je vrinila v članek o tov. Bizjak Stanetu neljuba pomota. Namesto: „Po razpadu jugoslovanske vojske je prišel v Ljubljano, kjer je organiziral celotno OF organizacijo...“ beri: „Po razpadu Jugoslavije je prišel v Ljubljano, v Ježico, kjer je organiziral celotno OF organizacijo...“ itd.“

SKUD Preddvor ob 120 letnici rojstva Matija Valjavca

V dostojno počastitev 120 letnice rojstva našega velikega rojaka, nabiratelja narodnega blaga in priznanega jezikoslovca Matija Valjavca - Kračmana, je SKUD v Preddvoru prevzel njegovo ime. Da bi ta dogodek globlje odjeknil med našimi ljudmi, je dramski odsek naštudiral „Hermana Celjskega“ pod režijo Cirila Arneža. Zgodovina Celjanov je bila priljubljena snov našim pisateljem, saj imamo iz nje različna odrska dela. SKUD Preddvor si je tokrat izbral „Hermana Celjskega“ v priredbi Novčana. Za to uprizoritev so bile velike priprave. Vse potrebne kulise so bile nalašč za to dramo pripravljene v Ljubljani. Tudi obleke je dalo na razpolago ljubljansko gledališče. Tako so bili dani vsi pogoji za dober uspeh. Igralci, nosilci vlog, so se posebno potrudili, da je bila njih igra pristna, doživeta. V prvih prizorih so bili še negotovi, potem pa se

je stopnjevala sproščenost v prizorih od dejanja do dejanja. Zasedba glavnih vlog je bila naslednja: Herman Celjski (Arnež Ciril), Veronika (Kožar Minka), Barbara (Senk Tončka), Friderik (Pernuš Janko); ostale vloge pa dobro odigrali: Tičar Jože kot žid Aron, Jofif Boštjan kot Piccolomini, Križar Lojze kot Jošt, pater gvardijan (Mehle Dolfe), Blažena (Jofif Nežka), Herman mlajši (Križnar Drago).

Pred uprizoritvijo ob prvi predstavi je uvodoma v kratkih besedah očrtal delo Matija Valjavca tov. Pernuš. Obenem je dal v imenu SKUD-a obljubo, da bo vse bodoče prosvetno delo v Preddvoru prevečala ena misel: vzgajati narod na prosvetnem polju in se tako oddolžiti delu rojaka Matija Valjavca, čigar ime nosi SKUD in ki je znano izven meja slovenske domovine.

Socializem v naši deželi gradimo z lastnimi silami

OBRAZI ŽENA iz dni upora

Julij 1941. Vroč, soparen dan. Od daleč se sliši brnenje avtomobilov. Prihaja nemška kolona.

Po vasi tišina. Ljudje se stiskajo po domovih; plašno gre gospodar ali hlapec v hlev. Vse pritiska železna pest okupatorja, groza smrti duši in objema vsakogar. Se je okrvavljena cesta od sveže krvi prvega, ki je dal življenje v tem svetlem uporu. Vas pridržuje sapa: „Kaj bo z nami, ki smo ostali doma, kaj bo z njimi, ki so v Begunjah, po zaporih, v izgnanstvu, v gozdovih?“

Avtomobili so obkročili vas, na vseh cestah in dohodih so postavljene straže. Grozeče korakajo Nemci. Ob strani jim gre nekaj odpadnikov ljudstva. S seboj imajo listine. Ze nakladajo na koncu vasi na avtomobile družino, ki je bila označena za sovražno. Gonijo iz hiše starko, ki je vse življenje prebila v vasi. Zdaj mora v neznan kraj, v neznan trpljenje. Tako se ustavljajo pred hišami in nakladajo ljudi. Avto zapelje na sredo vasi. V hiši je stara žena, z njo hči z otroci. V naročju drži polletno hčerko, za roko vodi dva fantje, stara dva in štiri leta. Kaj so storili?

Starka gre vdano, mlada žena se uporno smehlja, ne joče.

Ona ve, da so vsi domači moški v zaporih — bog ve, ali jih bo kdaj videla! Ve pa tudi, da se zbirajo v gozdovih maščevalci, da jim je dala zadnji denar, ki ga je imela, ve, da bo prišel dan plačila za tiste, ki so povzročili to ogromno trpljenje.

Sredi vasi je ostala prazna hiša. Pes tuli in se trga z verige.

Visoko na avtomobilu pa sedi mlada žena, v naročju ima dva otroka in tretji ji gleda preko ramen. Ob njej se vrste obrazi: stari, izgarani, dekleta v cvetju mladosti, nedolžni otroci, Nikjer pa ni nobenega fanta.

Avtomobili pregnancev drve skozi vas. Njim ob strani peklenški obrazi na motorjih, prikolnicah, tankih in na oklopnih avtomobilih. Od groze spačeni obrazi gledajo skozi zavese oken.

Visoko na avtomobilu sedi mlada žena. Otroke je privila k sebi. Bol je zaprla globoko v srce, na njenih ustih je gnev in prezir. Ne omahuje v bolečini, ve, da pelje pot v svobodo preko lastnih življenj...

„Ničesar ne priznam. Sramota, kdor ne dela za narod!“

Žena leži v nezavesti na tleh. Razpeli so jo na lesen križ in jo tolkli do nezavesti. Polijejo jo s škafofom vode. Nekdo ji nastavi pištolo na čelo.

„Priznaj, sicer te ustrelim!“

„Ustrelj, pes, saj drugega ne znaš!“

Zopet leži v nezavesti. Pobili so jo skraj do smrti. Zopet jo zbude. Prejšnji ji zopet nastavi pištolo:

„Priznaj, sicer te ustrelim!“

„Rekla sem, da streljaj, pes, kaj čakaš!“

Visoko v gozdu se krijejo partizani. Od vseh strani bruha sovražni ogenj. Krog se vedno bolj oži. Nemški mitraljezi bijejo od vseh strani, mine zamolklo udarjajo po skalah.

Partizanske vrste se redčijo. Žrtev je vedno več.

Takrat stopi pred nje komisarka bataljona. Visoko, stopi, da je vidna po vsej dolini. Kamenje se drobi okoli nje od sovražnih izstrelkov.

„Tovariši! Samo ena pot je pred nami. Pot v svobodo je! Napad! Naprej v svobodo! Juriš!“

Db.

TEDENSKA KRONIKA

Pohvaljeni delovni kolektivi v Kranju in okolici. — Za izredne zasluge pri izpolnjevanju planskih nalog v drugem polletju lanskega leta je zvezna vlada na predlog središnega odbora ZSJ podelila prehodne zastave in denarne nagrade 52 najboljšim kolektivom v naši državi, kar je storil tudi središnji odbor Zveze sindikatov, ki je podelil prehodne zastave in denarne nagrade nadaljnjim 50 zaslužnim kolektivom. Na poslednjem je bilo pohvaljenih 172 delovnih kolektivov v naši državi, od tega 5 v Kranju in 1 v kranjskem okoliškem okraju. Od delovnih kolektivov v Kranju so dobili pohvale naslednji: **Tovarna za elektrotehniko in fino mehaniko „Iskra“, tekstilna tovarna „Inteks“, „Tiskanina“, tovarna gumijastih izdelkov „Sava“, Pošta Kranj in gradbeno podjetje „Projekt“, v kranjskem okoliškem okraju pa tovarna športnih čevljev v Zireh.**

Veliko mladinsko predvolilno zborovanje v Trziču. V petek se je v dvorani Ivana Cankarja na Skali v Trziču zbralo nad 300 članov mladine na predvolilno zborovanje, na katerem je govoril namestnik kandidata za volilno enoto Trzič tov. Cerar Lovro, sekretar MK KPS. Mladinci so na tem zborovanju spejeli tekmovalni poziv vaskoga mladinskega aktiva Sv. Ane po tem, kateri aktiv bo bolje okrasil svoja volišča, bolj množično zajel vse svoje območje na predvečer volitev pri izvedbi bakljade, kurjenju kresov ter budnice na sam dan volitev. K temu pa so dodali še, kateri aktiv bo v tem času izvršil največ političnega dela med mladino. Zborovanje je dobro uspelo, saj je odšla mladina z njega zadovoljna in trdno odločena, da se na dan volitev v vsem izkaže v 100% izvrševanju svojih patriotskih dolžnosti.

KUD „Lucijan Seljak“ Stražišče gostuje v nedeljo, 11. marca ob 15. uri v združenem domu na Kokrici z veseloigro „**Peg, srček moj**“. Vstopnice v predprodaji pri hišniku. — Vabljeni!

KUD „Storžič“ Kokrica naproša vse, ki imajo veselje do dramatičnega dela, da se javijo pri tov. Zupanu v združenem domu.

8. marca — mednarodni dan žena.
14. marca 1883. — umrl Karl Marks.

Od 10. marca dalje skozi ves teden ima dežurno službo pri Svetu za zdravstvo mesta Kranja in Kranj-okolice dr. Vidmar Ivan, tel. 268. Obiski na dom naj se prijavijo najkasneje do 18. ure zvečer. Po tej uri bo dežurni zdravnik obiskoval le bolnike s težjimi poškodbami in močnimi krvavitvami.

Prešernovo gledališče
Sobota, 10. marca ob 20. uri: Tavčar—Sest: „Cvetje v jeseni“. — V. repriza.
Nedelja, 11. marca ob 16. uri: Tavčar—Sest: „Cvetje v jeseni“. — VI. repriza.
Sindikalno gledališče — Kranj
SKUD „France Prešeren“
„RDEČA KAPICA“
Petek, 9. marca 1951 ob 14. uri (za Državno gimnazijo Trzič).
Nedelja, 11. marca 1951 ob 15. uri (gostovanje v Naklem).
Nedelja, 18. marca 1951 ob 15. uri (gostovanje na Kokrici).
Režija: Dežman Beno.

„Storžič“ Kranj: od 9. do 12. marca, francoski film „Mi otroci“; od 13. do 15. marca, angleški film „Niclaus Nickleby“.
„Svoboda“ Stražišče: od 9. do 12. marca, avstrijski film „Kvartet Srame!“.
Skofja Loka: od 8. do 11. marca, ameriški film „Sestri iz Bostona“.
„Predilec“ Trata: 10 in 11. marca, angleški film „Bežno srečanje“.

OTVORITEV SINDIKALNEGA GLEDALIŠČA V KRANJU

Potreba, da se kulturno udeležujejo tudi tisti, ki niso vključeni v Prešernovo gledališče z oziranjem na pogoje, ki jih imajo, je narekovala ustanovitev sindikalnega gledališča v Kranju. Na drugi strani pa bo imelo sindikalno gledališče bolj poljuden repertoar, ljudske igre in komedije, dočim stremi Prešernovo gledališče bolj k klasičnim umetniškim delom. Bistvo sindikalnega gledališča je pravzaprav nadaljevanje bivšega Prešernovega gledališča, ker se je od 35 tedanjih članov vključil v polklicno gledališče, le del njih večinoma pa zaradi službe tega niso mogli storiti. Ti bodo sedaj nadaljevali s svojo igralsko delavnostjo v novem gledališču.

Vajt, Grašič, Reš Nace, Reš Maks, Božena Igljeva, Sorli Ivanka, Tomazin Pavlina, Vrtovšek Milan, Reza Mihelčič, Jardo Gogala in drugi — vsi ti bodo včlanjeni v sindikalno gledališče.

Prve predstava je bila otroška spevo-igra „Rdeča kapica“, kjer je sodelovalo čez 50 oseb, mlajših in starejših. Ker že dolgo v Kranju ni bilo mladinske igre, se je sindikalno gledališče odločilo najprej za to. Režiral je Beno Dežman, glasbo pa je priredil Fabiani Viktor, ki je tudi dirigiral 10 članskemu orkestru. Težave so z opremo odra, ker se material težko dobi. Trenutno so si pomagali s tem, da so si izposodili potrebno opremo iz Stražišča in delno iz Prešernovega gledališča. Bodoča predstava pa bo Gogoljev: „Revizor“.

Trzič: od 9. do 12. marca, jugoslovanski film „Čarobni meč“; 14. in 15. marca, holandski film „Sirota Stina“.

mali oglasi

Ljudska knjižnica v Kranju na Titovem trgu je odprta dnevno od 10. do 12. in od 14. do 18. ure, v soboto od 10. do 12. ure. V soboto popoldan in nedeljo zaprta. Obiščite čitalnico, v kateri je na razpolago preko 40 raznih časopisov, revij in ilustracij. Dostopna vsakomur.

Jajca, surovo maslo in orehe kupujemo v vsaki količini po dnevnih cenah. „Pecivo“ Kranj.

Zamenjam dobro ohranjeno harmoniko za voz zapravljivček po dogovoru. — Jarc Anton, Strahinj 50 — Naklo.
Sprejem službo upravnik na ekonomiji. Imam prevedbo kot samostojen kmetovalec. Naslov v upravi lista.

Preključem za neveljaven blok št. 6398, izdan 27. februarja v komisijski trgovini Kranj.

Od Mohorjevega klanca do Primskovega sem 22. februarja izgubila rdečo rokavico s prsti. Poštenega najditelja prosim, da jo proti nagradi vrne Nadi Prestor, Primskovo 66.

Ministrstvo za notranje zadeve LRS — uprava ljudske milice za Slovenijo razpisuje natečaj za sprejem v službo Ljudske milice.

Pogoji za sprejem so: starost od 18 do 30 let, telesno in duševno zdravje, dokončana osnovna šola in regulirana vojaška obveznost. Prošnji je priložiti lastnoročno podpisano prošnjo, kolkovano z 10 din, rojstni list, zdravniško spričevalo, potrdilo o regulirani vojaški obveznosti, potrdilo o državljanstvu FLRJ, potrdilo o vpisu v volilni imenik, potrdilo o nekaznovanju in oni, ki so v službenem razmerju, potrdilo delodajalca, da lahko službo zapuste, če bodo sprejeti v LM. Poleg tega še lastnoročno napisan življenjepis in izjava prošilca, da ostane v službi najmanj 3 leta. Prošnjo je vložiti na postaji LM, v katerem območju prošilec stalno biva, najpozneje do 15. marca 1951. Služba se začne z vstopom v šolo LM. Sprejete osebe so upravičene do prejemkov in drugih ugodnosti po določilih Zakona o LM in drugih zadevnih predpisih.

FIZKULTURA — SPORT

TELOVADNA AKADEMIJA V STRAŽIŠČU

Prvič po vojni smo imeli priliko gledati dobro pripravljeno in lepo izvedeno telovadno akademijo. Gimnazijska in osnovnošolska mladina iz Stražišča je priredila v nedeljo 25. februarja pod vodstvom tovarišice Bajželj Francke 2 akademiji. Vse točke so bile tako lepe in brezhibne, da se je človek nehote vprašal: „Ali je telovadba v Stražišču res tako napredovala, ali pa je tov. Francka žrtvovala za stvar več kot je njena dolžnost?“ Med mladimi telovadci je nekaj pravih talentov, ki jih ne smemo prezreti. Dolžnost nas vseh je, da ne ostanejo uspehi akademije skriti med štirimi stenami, ampak da pošljemo naše pionirje gostovat še kam drugam. Vsem tistim, ki so kritizirali izvedbo akademije, pa priporočamo, da si drugič pred kritiko stvar ogledajo.

MEDDRUŠTVENE SKAKASKE TEKME V ZIREH

Smučarji TD Ziri izkoristijo vsako priliko za tekmovalne. Tako so izkoristili tudi nedeljo 18. februarja, ko že ni bilo snega na smučarski skakalnici. Požrtvovalno članstvo sekcije je na skakalnico samo nosilo sneg in tako je bila pripravljena za meddruštveno tekmovalje, ki so se ga udeležili tudi gosti „Enotnosti“ iz Ljubljane, iz Skofje Loke, iz Selc in iz Kranja. Nastopilo je 29 tekmovalcev, od tega 5 članov, 12 starejših in 12 mlajših mladincev. Najboljše mesto pri članih sta dosegla Stiglic Franc in Rozman Franc iz Skofje Loke z najdaljšim skokom 27 m, na tretjem mestu je bil Filipič Lojze iz Zirov s skokom 22,5 m. Pri starejših je dosegel prvo mesto Jereb Stane, drugo Pišek Milan, tretje pa Bras Vladimir. Pri mlajših mladincih je zasedel prvo mesto Lapajne Niko, drugo Zitko Dušan, tretje in četrto pa si delita Cenčič Janko in Filipič Marjan. G-r

„SMUK V SVOBODO“ NA JEZERSKEM

SK Jezersko je priredil v nedeljo 15. februarja tradicionalni „smuk“ v počastitev padlim borcem — smučarjem iz Jezerskega. Kljub precej močnemu dežju se je popoldne ob 2. uri zbralo v šoli 45 domačih smučarjev. Od tam so skupno krenili pod stene Makekove kočne. Po malo manj kot dveurni hoji so prispeli na start. Predno se je spustil predvozač po strmih plazih, so se z enominutnim molkom spomnili padlih smučarjev. Člani, ki so vozili naprej po celi progi, niso imeli najboljših uspehov. Mladinci so imeli večjo srečo. Prvi med člani je bil Karničar Andrej, drugi Justin Franc, med mladinci pa prvi Polajnar Franci in drugi Skuber Jurko. Med mladinkami je zmagala Kaštrun Romana pred Krč Dušo. Od članic pa je prevozila vso proggo samo Štern Kati. Proga je bila dolga 4 km. K. A.

ZMAGA KOROTANA NAD ZAGREBSKIM METALCEM

Slovenski prvak Korotan je imel v nedeljo v gosteh člana II. zvezne lige zagrebškega Metalca. Domače moštvo je nepričakovano visoko porazilo goste, kljub temu, da so nastopili v kompletni postavi. Požrtvovalni Korotanci so s hitro igro pogosto prihajali pred vrata Metalca, kjer so z odločnimi strelji osemkrat potresli mrežo gostov, vendar sodnik Novak dveh golov ni priznal. Ostra igra gostov je bila večkrat v nasprotju s pravili. Tekmi je prisostvovalo okrog 1000 gledalcev.

KAJ DELAJO KRANJSKI SAHISTI?

Dne 29. januarja je bil v društvenih prostorih sindikalnega šahovskega društva občni zbor. Ob tej priliki se je društvo preimenovalo v Šahovsko društvo Kranj. Izvoljen je bil nov upravni odbor, za predsednika pa imenovan tov. Pogačnik Jože. Glavna naloga novo izvoljenega odbora je, da dvigne šahovsko življenje v Kranju, kar je že vidno iz sledečega društvenega poročila: 5. februarja je bil v društvenih prostorih odigran mesečni brzoturnir, ki se ga je udeležilo 20 igrancev. Zmagal je tov. Komaromi, 9. februarja je bila v domu JA odigrana simultanka. Mednarodni mojster tov. Puc Stojan je dobil od 36 partij 31, eno partijo je izgubil, štiri pa remiziral. Igra je dobil tov. Prinčič Tine, remizirali pa so tovariši: Dolenc, Komaromi, Velušček in Brumat. V teku je ženski šahovski

Ljudska tehnika

KAKO JE BILO NA SKUPŠČINI AVTO-MOTO DRUŠTVA TRZIČ

Preko 80 članov je sledilo izčrpnim poročilom vodij društva. Iz vsega se je dalo zaključiti, da je društvo vse leto zelo pridno delalo. Državna prvenstva, republiška in meddruštvena tekmovanja so posameznim tekmovalcem dale novo rutino in izkušnje za bodoča tekmovanja. Toda doseženi uspehi bodočega dela se ne bodo zmanjšali. V razpravi se je pokazalo, da se člani vedeli, kje in na kakšen način bo delo društva še bolj napredovalo. V tem letu bodo na novo usposobili 20 motoristov, 6 za tovorni avtomobil in 20 za osebni avtomobil. Izvežbali bodo 2 inštruktorja za teoretske in praktične vožnje. Priredili bodo 3 društvene prireditve in sicer: 1 oceanjevalno vožnjo, 1 hitrostno in 1 kros. Prav tako bodo organizaciji ZB do 27. aprila nudili vso pomoč pri odkritju spomenika v Lomu in spominske plošče borcem NOV v Sp. Preski. Vsi člani bodo vršili organizacijsko in kurirsko službo pri volitvah v Ljudsko skupščino LRS.

P. A.

SKOZI FOTO IN REŠOTO

O PREŠERNOVI HIŠI V KRANJU

Pred kratkim sem se mudil v Kranju. Bil sem prvič v prelepi gorenjski metropoli. Ko sem hodil po mestu, sem prispeal tudi do hiše, kjer je prebival naš največji pesnik. Le bežno sem prebral spominsko ploščo na hiši in že mi je pogled obvisel na umazanih šipah, ki se jih že dolgo ni dotaknila človeška roka. Primerjal sem te šipe s šipami sosednih poslopij in ugotovil, da so zares umazane. Še enkrat sem si ogledal vso hišo in obudil spomin na zadnja Prešernova leta. Odšel sem naprej in premišljeval, ali je mogoče da „Prešernov“ Kranj dopusti, da stoji hiša, v kateri je bival in umrl naš največji genij, zanemarljena.

Upam, da so bile šipe za 102. obletnico pesnikove smrti že posnažene.

Doleniec

KAKO RAZDELJUJEJO V ŠKOFJI LOKI CEMENT

Potrebe po cementu so zelo velike. Vendar bi lahko odpravili vsaj protekcijo v trgovinah.

OZKZ (okrajna zveza kmečkih zadrug) v Skofji Loki je dobila do sedaj okoli tri vagonce cementsa, kar je vsekakor premalo za interese. Da pa bo ta lažje in bolj pošteno razdeljen, ga je treba po mnenju upravnika OZKZ-ja razdeliti med svoje in med tiste, od katerih bo lahko imel tov. Strojnik korist. Če vzamemo samo primer, da ga je dobil tov. Logonder Janez kar 5.000 kg, ker imata z upravnikom dve sestri za žene, kakor tudi Triler Lojze, kmet iz Virmaš, ki mu seveda usluga ni bila storjena zastonj, potem vidimo, kakšno je to „pošteno“ razdeljevanje. Za zlahko so na vrsti uslužbenci OZKZ in potem šele ostali. Če vprašam, kako je s cementom, ti upravnik odgovori, da je že razdeljen kmetijskim odsekom in ekonomijam. Čudni so ti kmetijski odseki, če tvorijo kmetijski odsek le posamezni kmetje in znanci, ki sploh niso kmetje. Na isti način je bila razdeljena tudi strešna opeka, ki jo je dobil OZKZ v jeseni preteklega leta. Ta je bila vskladiščena po raznih kmečkih gospodarstvih na eni strani, na drugi strani pa na primer tov. Zontar Edvin iz Sv. Duha pri Skofji Loki ni dobil opeke za dograjeno gospodarsko poslopje in tako je to ostalo čez zimo brez strehe. Skrajni čas je, da se s takšnim postopanjem preneha.

J. J.

turnir, ki se ga bo udeležilo 18 mladink. Zaključena sta dva kvalifikacijska turnirja, tretji pa je še v teku in bo zaključen do 1. marca 1951. Turnirja se udeležuje 40 igralcev. Mednarodni mojster tov. Puc Stojan in prvi kategorist tov. ing. Sikotšek imata ciklus predavanj o šahovski teoriji, tov. Pogačnik Jože pa vodi šahovski tečaj za mladinke in mladince. Vsak dan od 19. ure dalje so šahovski večeri v društvenih prostorih pri „Jelenu“.

DELAVCI, TOVARNE SO VAŠA LAST! POTRDI TE Z VOLILNO UDELEŽBO NAŠO ODLOČNO VOLJO ZA NADALJNI RAZVOJ DELAVSKIH SVETOV!